

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina
Zborovská 3, 586 01 Jihlava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-202/25-J
Sp. zn. ČŠIJ-S-61/25 J

Název	Základní škola a Mateřská škola Havlíčkova Borová
Sídlo	Náměstí 97, 582 23 Havlíčkova Borová
E-mail	zs.hborova@seznam.cz
IČO	70 985 669
Identifikátor	600 086 593
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Martina Brychtová
Zřizovatel	Obec Havlíčkova Borová
Místo inspekční činnosti	Náměstí 97, Havlíčkova Borová U Hřiště 401, Havlíčkova Borová
Inspekční činnost na místě	17.–21. 2. 2025

Inspekční činnost byla zahájena doručením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, naplňování školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola Havlíčkova Borová (dále škola) vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny a školních jídelen (školní jídelny jsou při mateřské škole a při základní škole). K termínu inspekční činnosti se v mateřské škole ve třech třídách

vzdělávalo 50 dětí a v základní škole v osmi třídách prvního až devátého ročníku (4. a 5. ročníky byly spojené) se vzdělávali 143 žáci. Ve školní družině bylo ve dvou odděleních zapsáno 50 účastníků zájmového vzdělávání.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Při tvorbě Koncepce rozvoje a řízení školy pro období 2025–2030 se ředitelka školy (dále ředitelka) mohla opřít o řadu indikátorů získaných různými autoevaluačními nástroji. Vyhodnocení minulých koncepčních záměrů je proto dostatečně konkrétní. Mimo jiné se ve spolupráci se zřizovatelem podařilo vybudovat novostavbu mateřské školy, pedagogický sbor je plně kvalifikovaný, k pozitivnímu posunu došlo při podpoře čtenářské gramotnosti.

Ředitelka účelně stanovila kompetence dalších řídicích pracovníků. Vzhledem k velikostem všech součástí subjektu je při jejich řízení využívána výhoda možnosti bezprostředních a každodenních osobních kontaktů. Aktivní týmová spolupráce vyučujících v mateřské škole pozitivně ovlivňovala vzájemné vztahy účastníků předškolního vzdělávání. Efektivně jsou využívány i další nástroje řízení včetně digitálního systému.

Kontrolní a hospitační činnost je plánovitá. Dílčí rezervou jsou formulace uceleného hodnocení hospitační činnosti na úrovni celé školy a přijímání z toho vyplývajících opatření, která by směřovala k jednotnějšímu uplatňování účinných výchovných a vzdělávacích strategií všemi pedagogy.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je důsledně zaměřeno na respektování potřeb rozvoje školy, jsou do něj zapojeni všichni pedagogové, jeho součástí jsou i vzájemné hospitace. Uvádění začínající učitelky v mateřské škole probíhalo plánovitě.

Díky využití vícezdrojového financování došlo k výraznému zkvalitnění vybavení nábytkem a pomůckami v obou školách. Školní družina využívá pro svou činnost vlastní prostory.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledované předškolní vzdělávání se vyznačovalo klidnou pracovní atmosférou. Připravené prostředí, pomůcky i pracovní materiál zajišťovaly pestrou vzdělávací nabídku podle potřeb a většinou i zájmu dětí. V průběhu vzdělávání byl zpravidla dostatečně využit čas pro spontánní sociální učení a spontánní aktivity. Úspěšnější byli vyučující ve snaze docílit vyváženosti těchto aktivit v poměru s řízenou činností, méně v jejich vzájemné provázanosti.

Vzdělávací nabídka byla v průběhu celého dne propojená s reálným životem dětí, zpravidla ve vztahu k aktuálnímu námětu, často příjemně doprovázená hudbou či zpěvem. Byly rozvíjeny například konstruktivní, grafomotorické a výtvarné činnosti a manipulační dovednosti. Při naplňování stanovených cílů (především znalostních a dovednostních) byly uplatněny také digitální pomůcky.

Ve třídách bylo vytvářeno klima podporující učení, byla zastoupena zejména individuální práce, činnosti v menších skupinách a hromadné frontální činnosti.

Ve vzdělávání byly využity různé metody a formy práce, jejichž volba však nebyla vždy optimální, v účelnosti jejich zařazení se objevovaly rozdíly. Bylo to patrné zejména při převažujících řízených činnostech nebo v úrovni diferencované náročnosti jednotlivých aktivit, což bylo pro některé děti méně přínosné a rozvíjející.

Výrazně pozitivně lze hodnotit pravidelné zařazování volných i řízených pohybových aktivit ve třídách a v tělocvičně, které děti bavily a s chutí se do nich zapojovaly.

Děti byly vedeny ke správným způsobům užití hraček, pomůcek a vybavení, stejně tak jako k jejich důslednému úklidu, dodržování hygienických návyků a uplatňování společenských návyků.

V průběhu celého vzdělávání se dětem dostávalo až na výjimky srozumitelné zpětné vazby, projevy a výkony byly oceňovány vzhledem k jejich možnostem. Pro některé děti byla méně motivační často zařazovaná paušální pochvala.

V hospitovaných hodinách základní školy byli nejúspěšnější ti vyučující, kteří dokázali spojit promyšlenou formulaci vzdělávacího cíle se závěrečným hodnocením. V několika případech naopak méně ujasněný cíl vedl k celkově nižší účinnosti výuky.

Pedagogům se většinou dařilo žáky vhodně motivovat a zaujmout. Zejména ve třídách prvního stupně se díky povzbuzování a pochvalám dařilo pedagogům žákům dodávat sebedůvěru a docílit jejich plné koncentrace po dobu celé vyučovací hodiny. Vedlo k tomu i promyšlené střídání činností. K názornosti výuky přispívalo časté využití interaktivních tabulí, možnost práce s ní byla zejména pro mladší žáky velmi motivační.

Vyučující byli úspěšní při zohledňování specifických vzdělávacích potřeb žáků a pro pohotovější jedince měli většinou připravené dodatečné úkoly. V zařazování pokročilejších forem však nepůsobili jednotně, většinou chybělo cílené diferencované působení zvolené podle aktuálních schopností jednotlivců.

V několika případech vedlo převažující uplatnění formy řízeného rozhovoru po dobu téměř celé vyučovací hodiny k poklesu aktivity žáků a snížení účinnosti výuky.

Při výkladu nového učiva postupovali pedagogové s úspěšnou snahou o přehlednost, logickou návaznost a názornost.

Jen výjimečně byla zařazena pokročilá práce s chybou. Žáci byli většinou odkázáni na společnou kontrolu výsledků po skončení samostatné práce. Chyběla možnost samostatné kontroly nebo kontroly ve skupinách podle předem připravené předlohy.

Pro práci ve dvojicích nebo ve skupinách byli žáci promyšleně rozdělováni, pokyny k plnění úkolů byly sděleny jednoznačně, žáci se již nemuseli dožadovat dodatečného vysvětlení a do jednotlivých činností se zapojovali všichni.

Bylo zřejmé, že všichni žáci mají vytvořené správné pracovní návyky. Ve všech hodinách vedli vyučující přítomné k důslednému plnění uložených úkolů a současně úspěšně podporovali příznivou pracovní atmosféru.

V obou odděleních školní družiny organizovaly vychovatelky činnosti žáků v souladu s promyšleně naplánovaným režimem. Je pozitivní, že si po dohodě se zákonnými zástupci vytvořily podmínky pro pravidelný pobyt účastníků zájmového vzdělávání ve venkovním prostředí. Vychovatelky mimo jiné vedou žáky k podpoře čtenářské gramotnosti (četba s porozuměním).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň dosahovaných výsledků předškolního vzdělávání většinou odpovídala očekávaným výstupům školního vzdělávacího programu. Dbáno je na sebezprezentaci každého dítěte, což bylo patrné v prostorech šatny i tříd.

Děti přiměřeně k věku a individuálním možnostem zvládaly vztahové, pracovní a hygienické návyky. Chovaly se otevřeně a tolerantně. V průběhu činností byly tvořivé, dovedly si samostatně vybrat potřebné hračky a pomůcky ke své aktivitě, nejstarší děti se dokázaly domluvit na společném postupu, soustředit se, aktivně naslouchat a částečně i spolupracovat. Chovaly se zdvořile, kamarádsky, empaticky, byly zvědavé a s chutí plnily zadané úkoly. Některé děti dokázaly samostatně usuzovat, projevit svůj názor, sdělit nápad, respektovat ostatní.

Předcházení školní neúspěšnosti dětí při přesunu do vyššího stupně vzdělávání je v rámci povinné předškolní docházky školou věnována systematická pozornost. Cíleně byl uplatňován systém vlastních podpůrných aktivit směrem k dětem s odkladem povinné školní docházky.

V rámci sledování a vyhodnocování průběžného individuálního rozvoje a úspěšnosti dětí má škola sdílený systém. Způsob prováděné pedagogické diagnostiky, stejně tak i práce s výsledky při individualizaci vzdělávací nabídky, byl v praxi uplatňován. Vlastní pedagogická intervence byla poskytována spíše intuitivně a její vliv na cílený rozvoj dětí byl menší. V této oblasti je žádoucí více pozornosti věnovat kontrole nastavených opatření. Naopak funkčním se jevila realizace vlastních podpůrných aktivit ve vztahu k dětem s potřebou podpůrných opatření. Dobrou úroveň vykazovala společná efektivní činnost školní asistentky a učitelek.

Při sledování výsledků žáků škola využívá výhody své velikosti, vyučující znají osobnosti svých žáků, mohou včas zasáhnou v případě problémů v prospěchu a chování. Ve školním roce 2023/2024 a v pololetním hodnocení školního roku 2024/2025 škola neměla neprospívající žáky. Ke koordinaci postupů jednotlivých vyučujících při klasifikaci a jejímu sledování ze strany vedení školy (jednotné stanovení váhy známek, formy hodnocení a další) přispívají analytické možnosti užívaného školního informačního systému. Škola neprovádí systematické porovnávání výsledků žáků prostřednictvím dalších vlastních nástrojů a nemá tak možnost pracovat s výsledky například v delších časových řadách.

Ve výběrovém testování ve školní roce 2022/2023 dosáhli žáci 9. ročníku v celostátním porovnání nadprůměrných výsledků v oblasti výchovy ke zdraví a průměrných výsledků ve čtenářské gramotnosti. Na podporu této gramotnosti se škola mimo jiné zaměřila i v rámci přijatých opatření. Bylo to zřejmé v hospitovaných hodinách, při zdařilé organizaci celoškolské soutěže v recitaci, jejíž vyvrcholení probíhalo v době inspekční činnosti, i při výše uvedených aktivitách školní družiny. V rámci podpory nadanějších žáků vyučující připravují žáky do soutěží různého zaměření. Pro získání informací o úspěšnosti na středních školách a v rámci kariérového poradenství škola pravidelně pořádá besedy se svými absolventy.

Členové školního poradenského pracoviště jsou v úzkém kontaktu se všemi pedagogy. Činnost od zjišťování případných problémů až po stanovení postupů pro podporu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je systematická. Dílčí rezervou je pravidelné vyhodnocování účinnosti stanovených opatření pro potřeby školy.

Základem realizace minimálního preventivního programu je spolupráce všech vyučujících při vedení žáků ke zdravému životnímu stylu a nabídka školy k organizaci volného času žáků. Ve školním roce 2024/2025 pracuje ve škole 15 zájmových útvarů. Školní družina

každoročně o hlavních prázdninách pořádá projekt „Prázdninový týden se školní družinou“, který má charakter příměstského tábora.

Na popisu konkrétních případů škola doložila, že je schopna v případě začínajících projevů rizikového chování účinně zasáhnout.

Plánovitě organizované aktivity školy se nezaměřují pouze na stmelování kolektivů jednotlivých tříd, ale také na budování vzájemných vztahů mezi žáky napříč ročníky a na podporu pocitu sounáležitosti s vlastní školou.

Na velmi dobré úrovni je spolupráce s místními organizacemi. Partnerství se zřizovatelem se neomezuje pouze na podporu v materiální oblasti. Škola má své nezastupitelné místo v kulturním, společenském a sportovním životě městyse.

Závěry

Vývoj školy

- Od školního roku 2023/2024 byl zahájen provoz v nové budově mateřské školy.
- S využitím vícezdrojového financování došlo ke zkvalitnění materiálních podmínek výuky včetně prostředků informačních a komunikačních technologií.

Silné stránky

- Mateřská škola
- Dobré prosociální vztahy ovlivňují příjemné psychosociální prostředí mateřské školy, podporují aktivní týmovou spolupráci, kolegiální a vzájemný respekt. (2.2)
- Základní škola
- Účinná podpora rozvoje čtenářské gramotnosti. (4.1)
- Organizace akcí posilujících pocit sounáležitosti žáků se školou. (6.3)
- Různé formy zájmové činnosti směřujících k aktivnímu trávení volného času žáků. (6.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Mateřská škola
- Nižší účinnost využívaného spektra výchovných a vzdělávacích strategií, zejména v oblasti vlastní organizace a diferenciací vzdělávací nabídky podle věku a složení třídy. (4.2)
- Základní škola
- Nejednotné působení pedagogů při uplatňování diferencovaného přístupu k žákům. (4.2)
- Nízká účinnost práce s chybou zejména v souvislosti s kontrolou výsledků samostatné práce žáků. (4.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Na základě vyhodnocení hospitační činnosti na úrovni celé školy přijímat odpovídající opatření.
- Vést pedagogy k jednotnému uplatňování účinných výchovných a vzdělávacích strategií.
- Zavést další interní nástroje pro práci s výsledky žáků.
- Pravidelně vyhodnocovat efektivitu doporučené podpory žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, platný od 1. 9. 2024
2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, platný od 1. 9. 2024
3. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2023/2024
4. Školní řád základní školy, čj. 287/2024/ZSHB, ze dne 27. 8. 2024, s účinností od 1. 9. 2024
5. Školní řád mateřské školy, čj. 272/2023/ZSHB, ze dne 1. 9. 2023, s účinností od 1. 9. 2023
6. Dokumentace školního poradenského pracoviště, školní rok 2024/2025
7. Dokumentace školní družiny, školní rok 2024/2025
8. Zápisy z jednání z pedagogické rady a provozních porad, školní rok 2024/2025
9. Zápisy z porady vedení, školní rok 2024/2025
10. ICT plán školy, ze dne 1. 9. 2024
11. Plán podpory čtenářské a jazykové gramotnosti na školní rok 2024/2025, bez data vyhotovení
12. Plán podpory matematické gramotnosti na školní rok 2024/2025, bez data vyhotovení
13. Plán podpory digitální gramotnosti na školní rok 2024/2025, bez data vyhotovení
14. Kompetence vedoucích pracovníků, ze dne 1. 9. 2024
15. Plán a realizace dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, ze dne 1. 9. 2024

16. Měsíční plány kontrolní činnosti, školní rok 2024/2025
17. Hospitační činnost, školní rok 2024/2025
18. Plán práce na školní rok 2024/2025
19. Adaptační plán uvádění začínající učitelky do praxe, ze dne 1. 9. 2024
20. Zápisy z předmětových komisí, školní rok 2024/2025
21. Rozvrhy hodiny, školní rok 2024/2025

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Miroslav Pospíšil, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Eva Bekeová, školní inspektorka

Ing. Hana Vejvodová, kontrolní pracovnice

3. 3. 2025